

<http://www.arianaafghanistan.com>

۲۰۱۶/۱۱/۰۷

دوکتور محمد ظاهر عزیز

مقامات تصمیم گیر حکومت وحدت ملی بدون در نظر داشت منافع علیای فرهنگی و سیاسی کشور، دفتر نماینده گی دایمی افغانستان را در مقر سازمان تعلیمی، علمی و فرهنگی ملل متحد در پاریس بست. اینجانب این عمل نا درست حکومت را با تأثیرات منفی آن در برنامه های تعلیمی، علمی، فرهنگی، اطلاعات و حقوق بشر در کشور ما از طریق روزنامه آرمان ملی، طلوع نیوز و سایت آریانا افغانستان آنلاین به اطلاع هموطنان رساندم. در ضمن مقالات زیر که در چند بخش تقدیم خواهد شد، اهمیت و مقام این سازمان بزرگ تعلیمی، علمی و فرهنگی را در جهان و ضرورت روابط جدی و دایم را با این سازمان که حتماً به نفع کشور ما است با حرمت به هموطنان و خاصاً به فرهنگیان کشور تقدیم می نمایم.

سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)

قسمت سوم

روابط نا گسستنی میان اهداف، رسالت و رشته های فعالیت یونسکو:

هدف اصلی برنامه های یونسکو در هر زمانی که طرح ریزی شده، سهیم کردن همه انسان ها در دانش در جهت پیشبرد علوم، فرهنگ، صلح خواهی، توسعه انسانی و انکشاف پایدار می باشد.

یونسکو اهتمام خویش را به فعالیت در زمینه های تعلیم و تربیت، علوم طبیعی، علوم اجتماعی و انسانی، فرهنگ، ارتباطات و اطلاعات مصروف کرده است. رسالت یونسکو هم با انسان و هم با رفاه او رابطه مستقیم دارد و در این زمینه ها به اصول زیر تأکید می نماید:

الف: توسعه و ارتقای اصول و روش ها و تعیین معیار معتبر جهانی مبتنی بر ارزشهای مشترک انسانی بمنظور جوابگویی به مشکلات بوجود آمده و مهم در عرصه تعلیم و تربیه، علوم، فرهنگ و ارتباطات و حمایت و تقویت رفاه عمومی.
ب: ارتقاء و گسترش کثرت گرایی از طریق به رسمیت شناسی و صیانت از تنوع فرهنگی و ملاحظه حقوق انسانی.
ج: ارتقای سطح مشارکت و ظرفیت در جوامع علمی از طریق دسترسی برابر، توسعه ظرفیت ها و مشارکت در دانش.
انکشاف روز افزون جوامع بشری و دسترسی انسانها به علوم و تکنالوجی، تقویت ارتباطات و اطلاعات و همچنان افزایش نفوس در جهان وبسا مسایل دیگر، مشکلات، چالش ها و پیچیده گی های بزرگی را نیز در برابر برنامه های یونسکو قرار داده اند. مهمترین این چالش ها تعدیل تدریجی تفاوت فاحش میان غنای بیش در یک قسمت محدود کره زمین و فقر شدید در تعداد زیاد کشور های عضو یونسکو می باشد.

برای تعدیل و یا کم کردن این تفاوت ها، یونسکو با ارایه برنامه های طویل المدت و کوتاه مدت و با حضور فعال خود در کشور های کمتر انکشاف یافته و از طریق همکاری های علمی اش به تقویت نیروی انسانی با ارزش و دفاع

از حقوق بشر پرداخته تا وحدت کشور های عضو را هرچه بیشتر تأمین کرده، از همکاری علما و دانشمندان آنها به نفع همه بهره جوید. همچنان یونسکو در زمینه حفظ محیط زیست با اصول علمی و دفاع شدید کوشیده و از هویت های فرهنگی مردمان جهان دفاع نموده است. ضمناً یونسکو از طریق برنامه ریزی مشخص به نفع کشور های فقیر و ارتباط متداوم با مجامع علمی، فکری در سطح بین المللی از یک طرف اطلاعات علمی را بدسترس کشورهای کم رشد قرار داده و ازجانبی در تبادل اطلاعات علمی میان همه کشورهای عضو بصورت جدی مبادرت ورزیده است. اساسنامه یونسکو که در پایان جنگ عمومی جهانی به تصویب رسید و در طی آن به آرمان احترام به فرد و مجادله علیه تبعیض میان نژادها و انسانها تأکید گردید، اکنون نیز بیش از هر زمان دیگر حائز اهمیت است. بنابراین یونسکو باید بدون در نظر گرفتن سرحدات تأریخی و جغرافیایی، همچون انعکاسی از کل جوامع، در بنای یک جامعه جهانی صلح جو و متکی بر احترام به مقام و حقوق بشر، جد و جهد و همکاری کند. امروز با وجود تنوع ارزشهای فرهنگی، رعایت حقوق بشر در سراسر کره زمین، همچون یک میراث مشترک انسانی و یک نیاز میرم برای امروز و آینده محسوب میگردد. ضمناً همبستگی مردم جهان در رابطه میان فرهنگها الزامی است. حقوق بشر و همبستگی، دو مفهوم ناگستنی است زیرا وجود روح همبستگی شرط لازم تکامل زندگی انسان است. در بیان اهداف و رسالت یونسکو و رابطه اینها با رشته های فعالیت این سازمان، به عناوین زیر توجه فرمائید:

۱- تأکید رسالت یونسکو:

رسالت اصلی یونسکو، رسالت اخلاقی آنست که انجام اقدامات زیر را براین سازمان حکم می کند: " حفظ صلح و آرامش، از طریق آموزش علم و فرهنگ و نیز افزایش همکاری میان ملل تا بتواند احترام جهانی به عدالت، قانون، حقوق بشر و آزادی های اساسی برای همگان را بدون تبعیضات نژادی، جنسی، زبانی و مذهبی تضمین کند." همچنان در نظام سازمان ملل متحد، وظیفه پرورش میل دفاع از صلح در ذهن انسانها، به یونسکو سپرده شده است و این دفاع بر اساس گسترش همکاریهای بین المللی در زمینه های تعلیم و تربیت، علوم، فرهنگ، ارتباطات و اطلاعات که همه و همه با انسان و ذهن او تماس دارد، صورت می گیرد. یونسکو از روز تأسیس تا امروز، می کوشد تا رسالت خود را در تمامی فعالیت هایش، با پاسداری از حیثیت برابری حقوق و نیز پیشرفت آزاد هریک از اعضای خانواده بزرگ خود، اجرا کند.

در دنیای پر تحول امروزه که تمامی جنبه های حیات انسانها و جوامع دستخوش تحولات آنست، یونسکو هرگز مسؤولیت های چنین خطیر و امکانات چنین مساعد نداشته است.

در دهه های نزدیک گذشته، همکاری های چند جانبه ای که در چارچوب نظام ملل متحد صورت گرفت نشان داد که سازمان ملل با وجود مشکلات عدیده اش، لازم و غیر قابل جایگزینی با هر سازمان دیگر است. در اصل، امید به دست یابی به یک خط مشی کلی و یک مقابله دسته جمعی با مشکلات جهانی، سبب ایجاد نظام ملل متحد شد. به منظور تأمین اهداف این سازمان بزرگ جهان و همکاری در راه رسیدن به رسالت آن، کشور های عضو از غنی و فقیر، باید رعایت اصول اساسی تأسیس سازمان را بر خود لازم بدانند تا برنامه های طویل مدت و کوتاه مدت یونسکو در جهت نیک بختی کلی بشریت طرح و تطبیق گردد یعنی در جهت صلح میان ملل، توسعه متعادل در کشور های کمتر انکشاف یافته و کشور های غنی از طریق همکاری بین المللی در کاهش عدم تساوی و نابرابری بین این کشور ها و

رعایت جوهر حقوق بشر و آزادی های اساسی، حراست شدید از محیط زیست، تحول و نیک بینی برای رفاه بشریت موفقیت هایی به دست آید و جامعه جهانی را به طرف نیک بینی و نیک بختی راهنمایی می نماید.

آگاهی به ارتباط بسیار نزدیک میان مسئله صلح، توسعه، حفظ محیط زیست و احترام به حقوق بشر و آزادی های اساسی، موجب بهبود روابط بین المللی در تفکر اداره کننده گان سازمان ملل متحد و برنامه های وابسته به فعالیت های یونسکو، تأثیر بسیار نیکو گذاشته است. چنانچه تقویت فکر، حرمت گذاشتن به مقام انسان و رسیدن به صلح پایدار در مغز انسان، در برابر تهدیدات علیه رفاه انسانی ایستاده گی می کند. یونسکو اطمینان دارد که این ارتباط نزدیک و نزدیکتر خواهد شد و یونسکو در این تحول از طریق برنامه های خود نقش اساسی دارد.

۲- استقرار صلح:

مخاصمات و کشمکش های بالفعل و بالقوه به موقعیت بین المللی آسیب می رساند. به همین منظور، اخیراً، در جهت از بین بردن امکان درگیری جنگ اتمی، پیشرفتهای خاصی هم در ساحة علم و هم میان کشور های دارای قدرت اتمی صورت گرفته است. پایه های صلح و تفاهم بین المللی با ایجاد مذاکرات میان کشور ها از طریق سازمان ملل متحد، در حال تحکیم است و این مذاکرات در قالب تفاهم و عاری از تعصب بدون توجه به نظام های اجتماعی و سیاسی کشور های عضو انجام می شود. یونسکو به صورت دایم و با عقیدت به مرام های اصلی خودش، در تحولات اخیر در سطح جهانی روشنی در جهت تغییر پذیری می بیند. یونسکو از طریق تطبیق برنامه هایش در سطح جهانی مطمئن است که با تلاش در گشایش راهی به سوی یک نظام جدید در روابط بین المللی امکان پذیر است و این تلاش برای این است که علاوه بر نفی جنگ، معنایی سود آور و خلاق به صلح دهد. نتیجه نهایی سود آوری و شکوفایی صلح همان احترام به حقوق اساسی زنان و مردان در همه جهان، تصمیم آزادانه مردم جهان در جهت سرنوشت خود شان، نیک بختی انسانها و توسعه مشترک جوامع انسانی است.

یونسکو در حوزه کاری خود، با حرکت آرام ولی مؤثر، صلح و تفاهم بین المللی را تحکیم می بخشد و در پاسخ به انتظار کشور های عضو، پیشرفت ها و یافته های نو را در ساحة تعلیم و تربیه، علوم، فرهنگ و اطلاعات از طریق طرح و تطبیق برنامه های طویل المدت و قصیرالمدت، گسترش داده به منظور حرکت به سوی صلح و تفاهم بین المللی به دسترس کشور های عضو قرار میدهد. معتقدان اساسنامه یونسکو میدانند که جنگ و خونریزی اجتناب پذیر است و به همین سبب یونسکو در تحکیم صلح دایم و کامل می کوشد.

۳- تضمین توسعه مشترک:

برقراری صلح هنگامی تحقق پذیر خواهد شد که تعداد کثیر جهانیان که محکوم به فقر ورنج و حقارت هستند از بی عدالتی های توهین آمیز رها شده شوند. از همین جهت است که یونسکو از روز تأسیس خود تا امروز با ایجاد عدالت بیشتر و همبستگی فعالتر در روابط میان کشور های صنعتی و در حال رشد، جد و جهد می نماید. (این حقیقت در افغانستان، نیز صاحب اعتبار است یعنی تا زمانی که کافه مردم افغانستان از فقر، رنج، بی سوادگی، گرسنگی، حقارت و بی عدالتی های توهین آمیز رها نشوند، بی عدالتی های موهن دامنگیر مردم کشور ما خواهند بود و تحقق صلح سراسری و دایم در وطن ما دشوار و دشوار تر خواهد شد.)

امروز نیز جنبه های مادی توسعه بر دیگر جنبه های آن رجحان دارد، در حالیکه تجربه نشان میدهد که با مشکلات حادی نظیر بیسوادی توده عظیم جمعیت، عدم دسترسی به تعلیم و تربیت، وابستگی فرهنگی، علمی و فنی به دیگران، افزایش عقب مانده گی تا سرحد نابودی، استفاده غیر منطقی از منابع و محیط زیست، جوامع کثیر انسانها را به سوی تباهی کامل می کشاند.

احصائیه های به دست آمده، به وضاحت نشان میدهد که عایدات سرانه اغلب کشور های در حال رشد در سالهای اخیر، کمتر از عایدات سرانه آنها در ده سال گذشته است. بعضی کشور هایی عضو یونسکو عقب رفت اقتصادی را اعلام نموده اند و با توجه به اولویت های فعلی، پیشرفت های اقتصادی، اجتماعی انجام شده گذشته شان در حال مخاطره قرار گرفته است. کشور هایی کمتر انکشاف یافته که بیشترین ضربه اقتصادی را خورده اند، نمی توانند حتی ضرورت های اولیه مردم شان را در زمینه های تعلیم و تربیه، تغذیه، امور صحتی و دیگر ضرورت های اصلی و اولی تهیه نمایند.

بسیاری از کشور هایی که قرضه خارجی آنها همچون بار غیر قابل تحمل بر دوش شان سنگینی می کند، دیگر نمی توانند از کمک های مالی اضافی برای توسعه، بهره بگیرند. ازدیاد روز افزون فقر و مشکلات اجتماعی و اقتصادی محصول و مولود مستقیم این تحول است.

از همین جهت است که یونسکو جنبه های دیگر توسعه را مطرح می کند و آنها را الزامی میداند. نظریه های جدید در مورد توسعه مسأله ارتباط میان گرایش های اقتصادی دنیا و ارزشها و رفتار فرد و جامعه را مطرح می سازد. نا معلوم بودن آینده کشور های در حال رشد و نیز کشور های صنعتی تنها به لحاظ اقتصادی نیست بلکه به لحاظ اخلاقی و فرهنگی نیز است. از همین جهت است که سازمان یونسکو در برنامه های اساسی خود مسأله توسعه را باز بینی می کند و در این جریان، شرایط لازم را برای استقرار صلح شامل می سازد و صلح را همچو یک تلاش همگانی و مستمر در نظر می گیرد که عبارت است از وابستگی فزاینده سرنوشت ملتها و هریک از افراد جامعه به یک دیگر چه در سطح کشور ها و چه در ساحه بزرگتر جهانی. از آنجا که توسعه یک پدیده تقسیم ناپذیر است یعنی اینکه هیچ کشوری در جهان امروز، نمی تواند جدا از دیگر کشور ها انکشاف نماید. در این راستا سازمان یونسکو کوشش می نماید که روابط بین المللی بر پایه مبادلات و همکاری آموزشی، فرهنگی و علمی، متعادلتر و عادلانه تر استوار گردد.

از نظر یونسکو، هر نوع رشدی باید همراه با احترام به حقوق بشر و آزادی های اساسی باشد و از همین جهت است که در متون برنامه های یونسکو به حقوق بشر، آزادی و حیثیت انسانی در جهت رسیدن به فرهنگ صلح که با آزادی و حیثیت انسانی سر و کار دار تأکید میگردد. یونسکو به خوبی میداند که هر حرکتی در جهت احترام به حقوق بشر، به خوبی افق وسیعتری از آزادی، خلاقیت فردی و عدالت اجتماعی محکم تر و همچنان همبستگی بهتری میان ملل جهان ایجاد می کند. اینها همه شرایط اصلی توسعه را تشکیل میدهند.

یونسکو برای رعایت اصول اخلاقی خود باید فعالیت هایش را بیشتر متوجه مردم فقیر جهان بسازد. مردمی که بیشتر در معرض نا امیدی اند، آنها که به علم و دانش دسترسی ندارند و نیز آنها که آسیب پذیر تر هستند. (در افغانستان کسانی بیشتر نا امید، فقیر و آسیب پذیر اند که بیسواد اند و از همین سبب، به مزایای علمی، فرهنگی و اطلاعاتی

دسترسی ندارند. همین قشر جامعه افغانستان بیشتر مریض، نا توان، گرسنه، مظلوم، بیکار و در فقر عدالت اجتماعی قرار دارند چون که از وسایل اصلی انکشاف فردی و اجتماعی که سواد و دانش اند بی بهره هستند.)

یکی از مشکلات عمده در جهان عدم تساوی حقوق میان زن و مرد خاصاً در کشورهای عقب مانده است. (در افغانستان به حقوق زن که مشتمل بر حق تعلیم، حق دسترسی به مزایای دانش امروز، حق دسترسی به فرهنگ و حقوق سهم گیری به امور سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حکومت داری است، کمتر توجه شده است. دسترسی به تعلیم و تربیه یکی از حقوق اساسی انسان است. در کشور ما بیش از هشتاد فیصد زن افغان بی سواد اند و در قریه ها این رقم به بیش از نود و پنج فیصد می رسد). یونسکو از طریق برنامه های کوتاه مدت و دراز مدت در همه رشته های فعالیت خود در جهت تساوی حقوق میان زن و مرد سعی جدی می نماید زیرا یونسکو بر اساس اهداف اصل این سازمان به حقوق انسان باورمند است و بدون تحقق حقوق زن اهداف اصلی این سازمان برآورده نخواهد شد.

در ضمن تطبیق فعالیتهای فرهنگی، یونسکو در بازبینی ابعاد مختلف توسعه، ارتباط میان فرهنگ و رشد اقتصادی را متجلی می سازد. برای ایجاد توسعه فرهنگی باید نیرو های خلاق را بارور ساخت، زیرا این نیرو ها اساس تحولات اجتماعی و پیشرفت اقتصادی را تشکیل میدهند. برنامه دهه جهانی انکشاف فرهنگی (۱۹۸۸ الی ۱۹۹۷) که مراحل تطبیق آنرا اسامبلی عمومی ملل متحد به یونسکو سپرده بود در راه توصیف درست از سهم قابل ملاحظه فرهنگ در توسعه راه را برای فهم این اصل از طرف کشور ها باز نموده است. فهم این مطلب توسعه، فرهنگ و خلاقیت را با تولید اقتصادی آشتی می دهد. اگر بپذیریم که توسعه خود یک تحول است، تغییرات حاصل از آن نباید با آنچه هویت عمیق فرهنگ ها و انسانها را تشکیل می دهد مغایرت داشته باشد. فرهنگ نه تنها مانعی بر سر راه رشد و توسعه نیست بلکه خمیر مایه آنست زیرا تنوع فرهنگی که هر کدام دارای ارزش خاصی در هر جامعه است با گرایش های یکنواخت سازی تضاد کامل دارد. از همین جهت است که هر فرهنگ در هر کشور در توسعه نقش کلی می داشته باشد همان طوری که شناخت ارزش تنوع فرهنگی و حرمت گذاشتن به آن در بنیانگذاری دیموکراسی بسیار مهم است.

یکی از مشکلات عمده کشور های فقیر و عقب مانده عدم دسترسی به علم و تکنولوژی است. اگر گاهی هم تکنولوژی میسر گردد، استفاده درست و همه جانبه در سطح عمومی از تکنولوژی برای توسعه در کشور های عقب مانده حتی در حد ناممکن قرار دارد. این امر سبب جدایی کشور هایی در حال رشد از کشور هایی صنعتی و پیشرفته شده است. از اینرو یونسکو از طریق برنامه های کوتاه مدت و دراز مدت فعالیت هایی را در اولویت قرار میدهد که امکان دسترسی کلیه کشور ها بخصوص کشور های در حال رشد و عقب مانده تر را به یافته های علمی و فنی کشور های دیگر بیشتر سازد. این امر از طریق افزایش همکاری های منطقه ای و بین المللی و تشویق همکاری میان مؤسسات علمی کشور ها و دانشمندان در این رشته ها تحقق می پذیرد.

علوم و فنون حدود امکانات را می نمایاند ولی علوم اجتماعی حدود الزامات را نشان می دهد. این مسئله یونسکو را بر آن می دارد که در قالب برنامه های خود، در برنامه های طویل المدت و هم کوتاه مدت در جهت پیشرفت علوم اجتماعی و انسانی برنامه های خاصی را پیش بینی و در عمل تطبیق قرار دهد زیرا علوم اجتماعی و انسانی رکن اصلی مثنی عملی و جامعی را که برای پاسخگویی به تحولات فاحشی از توسعه ضروری است، تشکیل میدهد.

برای آنکه کشورهای عضو بتوانند به یافته های علمی، وسیله رسیدن در حل مشکلات، اطلاعات خاص و لازم برای توسعه اقتصادی، علمی و فرهنگی دسترسی داشته باشند، یونسکو به اشاعه و تبادل آزاد و بدون موانع نظرات و عقاید بین ملل و در درون هر کشور کمک مینماید. برای آنکه سازمان بتواند بتدریج اطلاعات را به اقسام مختلف منتشر سازد، برنامه هایی را مورد تطبیق قرار میدهد که به کشور های محروم تر امکان استفاده از متخصصان و وسائل جدید ارتباطی را بدهد تا بتوانند دانش و استقلال فنی لازم را کسب کنند و توان خود در تولید اطلاعات را توسعه دهند.

تحول جوامع انسانی بدون شک بر پایه های مفاهیم متشکل از تعلیم و تربیت، علوم دقیقه و طبیعی، علوم اجتماعی و انسانی و نیز فرهنگ و ارتباطات استوار است. جوامع انسانی در کشور های پیشرفته و صنعتی برای ارتقای بیشتر و در کشور های پس مانده برای حل مشکلات عمده اقتصادی و اجتماعی در قالب اقدامات هم آهنگ و همکار میان رشته های فوق ضرورت دارند. یونسکو این وسیله را برای همه و خاصاً برای کشور های عقب مانده میسر می نماید. این امر مربوط به کشور ها است که به چه شکلی از برنامه های یونسکو استفاده نمایند و فقر، گرسنگی، بیسوادی و ناتوانایی علمی را از کشور های خود کم و کمتر سازند.

۴- آشنی انسان با طبیعت:

جهانی در صلح، هنگامی قابل زیستن است که با طبیعت نیز در صلح باشد. امروز، صلح معنای ارتباط زمانی و مکانی بین انسان و محیط زیست او و نیز ارتباط میان نسل هاست. باید به نیاز های زمان حال پاسخ کامل داد و مطمئن بود که بدی های زمان گذشته را به نسل های آینده منتقل نسازیم در حالیکه از نیکی های گذشته برای جواب به نیاز های امروز استفاده مینماییم، کوشش به عمل آریم تا دنیای نسل های آینده پاکتر و مرفه تر باشد. بشریت نمی تواند از انجام این مسئولیت برای مدت طولانی سرباز زند، دولتها باید تلاش کنند تا رشد اقتصادی - اجتماعی را با حفظ منبع طبیعی خود که اساس رشد است همگام سازد. مجادله برای حفظ محیط زیست امکان پذیر نخواهد شد مگر آنکه بر اساس روابط اخلاقی نوین انسان با طبیعت صورت گیرد و این روابط اخلاقی متشکل است از رعایت حقوق و وظایف این دو نسبت به یکدیگر و نیز همبستگی متقابل آنها. زمان آن رسیده است که مجمع بین المللی را با اخلاقی متناسب با توانی های آن مسلح کنیم. دیگر نمیتوان عوامل مرتبط به علم محیط زیست را جدا از عوامل اقتصادی بررسی کرد. یونسکو با همکاری سایر سازمانهای دولتی و یا آزاد و برنامه های نظام سازمان ملل متحد بخصوص با مجمع بین المللی علوم، در ارائه آگاهی ها و ایجاد احترام به عملکرد نظام محیط زیستی کره زمین و استفاده منطقی از منابع زمین، از طریق برنامه های خود در ضمن تمامی شقوق فعالیت یونسکو تلاش متداوم می نماید. پس معنای وسیع توسعه "متداوم" این وظیفه حیاتی را به عهده ما می گذارد که: برای نسل های آینده جهانی را به ارث بگذاریم که منابع اش نیاز های آنها را بر طرف کند.

(در افغانستان در حفظ محیط زیست توجه اندکی هم صورت نمی گیرد. باید بپذیریم که ساحه ارضی کشور ما در تحت پوشش و یا پرده ای طبیعی و مصنوعی قرار ندارد و نخواهد داشت. فلذا، از تغییرات اوضاع طبیعی کره زمین متأثر شده و علایم آن به صورت واضح در تغییر حالت طبیعی کشور ما در هر فصل سال ملاحظه می گردد. خشک سالی ها، عدم برف و بارنده گی کافی و متوازن در مناطق مختلف کشور و یا برف باری شدید و سرازیر شدن سیلاب های ناگهانی بنابر بارانهای شدید موضعی که گاهی اسباب ویرانی و تخریبات شدید بار آورده است، از

علایم تغییر آب و هوا در سطح جهان و در افغانستان است. ضمناً باید بپذیریم که ما افغانستان در خرابی زمین و خرابی محیط زیست خود دست قوی داریم. به مثال های زیر از خرابی محیط زیست در افغانستان که حاصل دست افغانها و روز به روز بد تر می شود اشاره میگردد:

۱. آلوده گی هوا و بی نظافتی در شهر های بزرگ افغانستان:

آنهایی که در شهر های بزرگ وطن ما خاصاً در کابل زنده گی می نمایند، به خوبی مطلع اند که محیط زیست باشندگان این شهر، آلوده و ناپاک است که برای زنده گی همه خاصاً برای اطفال و بزرگسالان نهایت خطرناک می باشد. این حالت که ناشی از عدم توجه حکومت در طول سالهای چند و باشندگان این شهر به وجود آمده است، عواقب نهایت پر خطر در قبال دارد. تعداد زیاد موتر های کهنه، استفاده از مواد سوخت نا پاک، عدم توجه حکومت و بلدییه ها، نبودن قوانین درست و نافذ حفظ محیط زیست، توسعه سرسام آور شهر بدون پلان شهری درست، عدم توجه باشندگان از حد زیاد خاصاً در کابل سبب شده اند که باشندگان آن در یک محیط آلوده از حد زیاد و در یکی از شهر های ناپاک روی زمین که هیچ نوع روش زنده گی مناسب از طرف باشندگان آن و مسؤولان دولتی مراعات نمی گردد، زندگی می نمایند. باید بدانیم که حالت فعلی این شهر آلوده از آب و هوای ناپاک، اما آینده های نزدیک این شهر زهر آلود و حتماً کشنده خواهد بود.

۲. استفاده نادرست از آب دریا ها و آب زیر زمینی در افغانستان:

بنابر عدم ستراتیژی و برنامه انکشافی معقول و متوازن ملی در افغانستان در طول سیزده سال گذشته و نبود قوانین درست حفظ محیط زیست، ما هیچ گاهی از منابع آبی دریایی افغانستان برای انکشاف زراعت، تولید انرژی برق و حفظ محیط زیست در کشور ما استفاده نتوانستیم. اما با استفاده از تکنالوجی امروز و در عدم قوانین و عدم اداره درست حکومتی، مردم در کابل و همه نواحی افغانستان برای استفاده های نادرست از آبهای زیر زمینی که من این منبع بزرگ ملی را خون قلب و رگ های زمین کشور میدانم، دست زده اند. نادانی از این حقیقت که منابع آب زیر زمینی در کشور با ارزشتر از هر غنای زیر زمینی بوده و مال همه مردم کشور است و در صورت استفاده غیر علمی، به زودی تمام خواهند شد.

تباهی و قطع جنگلات در افغانستان:

جنگلات در هر کشور جهان خاصاً در کشورهایی که باران کم دارند از جمله منابع با ارزش طبیعی و اقتصادی محسوب می گردند که در حفظ محیط زیست، پاکي هوا و باران نهایت مؤثر استند. از سالهای چند بنابر اداره نادرست حکومتی و فساد اداری، جنگلات افغانستان در شرق و غرب کشور مورد تعرض و نابودی قرار گرفته اند. این حالت نه تنها در ادامه خشک سالی کمک میکند، بلکه علاوه از نقص مادی و تخریب محیط زیست، اسباب سرازیر شدن سیل های محلی و نابودی خاک مفید را که در طول قرن ها ایجاد شده است، سبب میشود. خلاصه اینکه ما در این کشور زیبای خود، در حال تخریب محیط زیست خود که ناشی از تخریبات طبیعی و خاصاً تخریبات خیلی سریع انسانی است، زندگی می نمایم.

باید بپذیریم که تخریب محیط زیست در کشور ما نه تنها سهمگیری در تخریب خاک، آب و هوای زمین است بلکه تخریب محیط زیست در کشور، مستقیماً بر آلوده گی هوا، حاصلات زراعتی، حالت و وضع صحتی مردم و انکشاف اقتصادی تأثیرات منفی و نا بخشودنی دارد و حتماً مشکلات اجتماعی را نیز بار می آورد.

برای جلوگیری از تخریب بیشتر محیط زیست در کشور و بهبود حالات فعلی و سهم گیری فعال و هوشیارانه در حفظ زمین، ما به اقدامات فوری، کوتاه مدت و طویل المدت زیر کار های بزرگتر دیگری ضرورت شدید داریم:

الف: به کمک مالی و سهمگیری سازمانهای وابسته و مسئول ملل متحد و کشور های کمک کننده، طرح، تصویب و به کار بردن پالیسی ملی ساینس و تکنالوجی که حفظ محیط زیست یکی از اجزای پالیسی ملی ساینس و تکنالوجی نیز در کشور خواهد بود. پالیسی ساینس و تکنالوجی تنها مسایلی مربوط به محیط زیست را در بر نخواهد داشت، بلکه کشور را در انکشاف ساینس و تکنالوجی، مسایلی مربوط به امور صحت، انکشاف زراعت و اقتصاد و در نهایت تأسیس مؤسسه عالی تحقیقات ساینس و تکنالوجی که شامل بر تحقیقات علمی بر مسایل محیط زیست نیز خواهد بود، ما را کمک خواهد کرد.

ب: طرح، تصویب و تطبیق قانون حفظ محیط زیست که نه تنها دارای مواد حفظ محیط زیست خواهد بود، بلکه نهاد های مربوط و موظف را در حفظ محیط زیست مشورت و کمک خواهد کرد.

ج: توجه فزاینده برای حفاظت محیط زیست و رشد دوا مدار اقتصادی و اجتماعی از طریق شامل نمودن محافظت محیط زیست در اهداف آموزشی و نصاب تعلیمی به صورت عموم و به صورت خاص در اهداف آموزشی و نصاب های تعلیمی تمام کورس های تخنیک و مسلکی نهایت ضروری و مؤثر است. ایجاب مینماید که وزارت معارف با همکاری و سهمگیری نهاد های حفاظت محیط زیست در کشور در این زمینه اقدامات مؤثر نماید.

ه: سهم رسانه های اجتماعی دولتی و غیر دولتی در آشنایی افکار عمومی جامعه ما در جهت حفظ محیط زیست نهایت مهم و مؤثر است. ضرور است که برنامه های قابل فهم در آشنایی مردم بر اهمیت نگهداشت محیط زیست تدوین و از طرف رسانه ها نشر گردد.

۵- تطبیق عمل و نقش یونسکو با شرایط زمان:

اگر فعالیت های یونسکو را در ارتباط با روابط فرهنگی- معنوی کشور های عضو بدانیم، تنظیم منطقی برنامه ها و نیز بسیج کامل نیرو های فکری در داخل کشور ها و در سطح بین المللی لازم و ضروری است. یونسکو در این روش سه نقش عمده خواهد داشت: اول، تأکید بر نقش هادی خود به عنوان مرکز مبادلات آموزشی، علمی و فرهنگی. دوم، تشدید فعالیت های خود به عنوان واسطه که این امر موجب نزدیکی بیشتر عقاید و افزایش و گسترش مبادلات، مذاکرات و همکاری بین المللی خواهد شد. سوم، یافتن راه هایی که در آینده یونسکو را به صورت یک کانون نو آوری در آورد تا بتواند به تشخیص و حل مسایل و مشکلات جدید کمک کند. باید بپذیریم که تطبیق و اجرای برنامه های یونسکو بسته به خواست سیاسی کشور های عضو است و یونسکو از این کشور ها تقاضا دارد که سازمان را در اتخاذ آن دسته از تصمیمات شان که در حیطه توان یونسکو است، یک شریک و یاور حقیقی بدانند.

یونسکو کوشش می نماید که عمل خود را با عمل سازمانهای دیگری که در جهت همکاریهای بین المللی تلاش میکنند هماهنگ سازد و با سایر سازمانهای نظام ملل متحد و نیز با همه سازمانهای بین المللی دولتی و غیر دولتی تشریک مساعی کرده، به آنها کمک کند و کارهای آنها را تکمیل کند. از این طریق یونسکو خواهد توانست در آینده نقش خود را به عنوان واسطه میان عاملان بین المللی در زمینه های آموزشی، علمی و فرهنگی، به نحو احسن ایفا کند و به این طریق ارتباط خود را با متفکران، متخصصان تعلیم و تربیه، علوم و فرهنگ و اطلاعات، مردان و زنان علم و دانش و مخترعین افزایش دهد زیرا این افراد سرمایه های علمی و نیروی یونسکو هستند که در خدمت بشریت قرار

دارند. بزرگان علم و دانش به پوهنتون ها، مراکز علمی، مدارس، آزمایش گاه ها و روزنامه ها حیات می بخشند و پیامبران اصلی صلح، آزادی و عدالت به شمار می روند. مقر یونسکو در پاریس است ولی حوزه عمل آن کل جهان است. استادان، هنرمندان، دانشمندان، نویسندگان و روزنامه نگاران باید نمایندگان گان یونسکو در نقاط مختلف جهان باشند.

اهداف اصلی سازمان همانا احترام به حقوق بشر، توجه به کشور های محروم تر، اولویت دادن به توسعه و حفظ محیط زیست و نیز تقویت تنوع های موجود در جوامع مختلف انسانی است و راه های اجرای این اهداف به صورت همیشه مشورت با کشور ها و داشتن وسعت نظر است.

ادامه دارد

قسمت های اول و دوم این مطلب را به کمک لینک ذیل مطالعه فرمائید:

قسمت اول

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/Aziz_Z/aziz_moh_zaher_unesco_sazman_elmi_wa_farhangi_un_۰۱.pdf

قسمت دوم

http://www.arianafghanistan.com/UploadCenter/Aziz_Z/aziz_moh_zaher_unesco_sazman_elmi_wa_farhangi_un_۰۲.pdf

